

Bruksela, 31 maja 2024 r.
(OR. en)

10455/24

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2024/0068(COD)

SOC 405
EMPL 232
ECOFIN 613
EDUC 190
JEUN 122
CODEC 1371
IA 128

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie poprawy i egzekwowania warunków pracy stażystów oraz zwalczania zwykłych stosunków pracy ukrytych pod postacią staży („dyrektywa w sprawie staży”) - <i>Sprawozdanie z postępu prac</i>

I. WPROWADZENIE

20 marca 2024 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie poprawy i egzekwowania warunków pracy stażystów oraz zwalczania zwykłych stosunków pracy ukrytych pod postacią staży (zwanej dalej „dyrektywą w sprawie staży”). Proponowana dyrektywa ma na celu poprawę i egzekwowanie warunków pracy stażystów oraz zwalczanie przypadków, w których staże są wykorzystywane do ukrycia regularnych stosunków pracy. Wniosek został opublikowany w ramach pakietu wraz z wnioskiem dotyczącym zalecenia Rady w sprawie wzmocnionych ram jakości staży i zastępującego zalecenie Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży.

Zdecydowana większość delegacji z zadowoleniem przyjęła cel tego wniosku i wyraziła poparcie dla inicjatyw mających na celu poprawę warunków pracy stażystów. Delegacje podkreśliły, że potrzeba dużo czasu na ocenę wpływu i skutków tej dyrektywy dla systemów

krajowych, w związku z czym wiele delegacji nadal zgłasza ogólne – a niektóre parlamentarne – zastrzeżenia weryfikacji do wniosku.

Podczas prezydencji belgijskiej Grupa Robocza do Spraw Społecznych spotkała się trzykrotnie: 9 i 22 kwietnia oraz 27 maja 2024 r. Grupa robocza zakończyła analizę poszczególnych artykułów wniosku. Postępy prac podsumowano poniżej w części II.

Zgodnie z proponowaną podstawą prawną, czyli art. 153 ust. 2 lit. b) w związku z art. 153 ust. 1 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), Rada ma obowiązek stanowić zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą wspólnie z Parlamentem Europejskim.

Parlament Europejski nie przyjął jeszcze stanowiska w pierwszym czytaniu.

II. PRACE RADY PROWADZONE W TRAKCIE PREZYDENCJI BELGIJSKIEJ

Grupa Robocza do Spraw Społecznych rozpoczęła analizę wniosku w sprawie dyrektywy podczas prezydencji belgijskiej w dniu 9 kwietnia 2024 r., trzy tygodnie po jego opublikowaniu. Podczas tego posiedzenia Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy, a delegacje miały możliwość przedstawienia wstępnych uwag ogólnych i pytań.

Wnioskowi Komisji towarzyszyła ocena skutków, która obejmuje również proponowane zalecenie Rady. 4 kwietnia 2024 r. prezydencja belgijska przesłała delegacjom kwestionariusz dotyczący oceny skutków. Na pytania zawarte w kwestionariuszu odpowiedziało dwadzieścia jeden państw członkowskich. Ocena skutków została szczegółowo przeanalizowana i omówiona podczas posiedzenia Grupy Roboczej do Spraw Społecznych 22 kwietnia 2024 r. Podsumowanie analizy i odpowiedzi państw członkowskich na ocenę skutków można znaleźć w dok. 10456/24.

Posiedzenia Grupy Roboczej do Spraw Społecznych w dniach 22 kwietnia i 27 maja 2024 r. były poświęcone analizie proponowanej dyrektywy i dyskusji nad nią, aby zapewnić lepsze zrozumienie tekstu wniosku. Przy tych okazjach delegacje zgłosiły Komisji swoje uwagi i pytania, w szczególności w odniesieniu do zakresu stosowania proponowanej dyrektywy oraz definicji „staży” i „stażysty”.

III. GŁÓWNE KWESTIE OMAWIANE NA SZCZEBLU GRUPY ROBOCZEJ

Zakres stosowania

Wiele delegacji sceptycznie odnosi się do zakresu stosowania wniosku i potrzebowało wyjaśnień co do tego, jakie rodzaje stażystów i jakie rodzaje staży wchodzą w zakres stosowania proponowanej dyrektywy. Komisja wyjaśniła, że *rozdział II: Równe traktowanie* i *rozdział IV: Egzekwowanie przepisów i środki wspierające* miałyby zastosowanie do stażystów pozostających w stosunku pracy, natomiast *rozdział III: Zwyczajne stosunki pracy ukryte pod postacią staży* wymagałyby od państw członkowskich wykrywania sytuacji faktycznego zwykłego stosunku pracy wśród wszystkich stażystów, w tym stażystów pozostających poza stosunkiem pracy.

Nawet po wyjaśnieniach przedstawionych przez Komisję delegacje nadal krytycznie odnosiły się do tych części wniosku, które obejmują swoim zakresem stosowania stażystów pozostających poza stosunkiem pracy i staże, które są obowiązkowe w celu uzyskania dostępu do niektórych zawodów lub które są częścią programów formalnego kształcenia i szkolenia.

Definicje

Większość delegacji podkreśliła brak spójności między definicjami „stażysty” i „stażu”, biorąc pod uwagę, że pojęcie „stażysty” wymaga istnienia umowy o pracę lub stosunku pracy, podczas gdy definicja „stażu” tego nie wymaga. Komisja podkreśliła, że różnica w definicji odzwierciedla zakres stosowania i dwa wspomniane cele proponowanej dyrektywy.

Ponadto niektóre delegacje zwróciły się o większą jasność, aby umożliwić rozróżnienie między „stażem” a „przygotowaniem zawodowym”.

Ocena zwykłych stosunków pracy ukrytych pod postacią staży i środki egzekwowania prawa

Kilka delegacji wyraziło zastrzeżenia dotyczące pomocniczości i krytycznie odniosło się do poziomu szczegółowości przepisów rozdziałów III i IV. Twierdzą one, że organy krajowe powinny dysponować większą elastycznością w odniesieniu do przepisów wykonawczych. Ponadto ocena, kontrola i inspekcje wszystkich rodzajów staży wiązałyby się ze znacznym zwiększeniem obciążenia inspektoratów pracy, co jest przedmiotem obaw dużej liczby delegacji.

Rola partnerów społecznych

Niektóre delegacje podkreśliły znaczenie poszanowania różnorodności systemów krajowych, a w szczególności roli i kompetencji partnerów społecznych w niektórych państwach członkowskich. Jest to kwestia horyzontalna, którą należy uwzględnić w całym tekście.

Procedury w imieniu stażystów lub na ich rzecz

Kilka delegacji odniosło się sceptycznie do proponowanego przepisu umożliwiającego przedstawicielom pracowników reprezentowanie stażystów i udzielanie im pomocy w postępowaniach sądowych lub administracyjnych.

IV. WNIOSKI

Prezydencja belgijska zdołała przeprowadzić dogłębną analizę proponowanej dyrektywy. Specjalne posiedzenia Grupy Roboczej do Spraw Społecznych umożliwiły delegacjom przedstawienie uwag i pytań na temat wniosku, także na piśmie. Przy tych okazjach Komisja przedstawiła dalsze wyjaśnienia dotyczące kwestii poruszonych przez delegacje. Dyskusje w znacznym stopniu przyczyniły się do lepszego zrozumienia wniosku.

Aby zakończyć pierwsze czytanie wniosku, konieczne są dalsze prace i dyskusje techniczne.
